

Misja i Strategia Rozwoju

Wydziału Chemii Uniwersytetu Opolskiego na lata 2018-2020

Wydział Chemii Uniwersytetu Opolskiego został utworzony w 2008 r. w wyniku wydzielenia Instytutu Chemii z ówczesnego Wydziału Matematyki Fizyki i Chemii, w którym wymieniony Instytut był jednostką wiodącą, szczególnie pod względem efektywności naukowej, pozyskiwania grantów i współpracy z otoczeniem.

Instytut Chemii został powołany w ówczesnej Wyższej Szkole Pedagogicznej (poprzednicze Uniwersytetu Opolskiego) w 1971 r., choć pierwsza rekrutacja na kierunek chemii odbyła się już w 1964 r.

Wyraźnym impulsem do rozwoju Instytutu Chemii było ukończenie budowy i oddanie do eksploatacji w 1978 r. siedmiokondygnacyjnego obiektu przy ul. Oleskiej, gdzie znalazły swoją siedzibę prawie wszystkie jednostki Instytutu. Budynek ten, w stopniu znacznie zdekapitalizowanym po 30 latach eksploatacji, został poddany w ostatnich latach (2009–2011) kapitalnemu remontowi i gruntownej modernizacji, dzięki pozyskaniu środków strukturalnych Unii Europejskiej w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego (RPO WO). Ponadto obiekt uzyskał nowe wyposażenie laboratoryjne oraz został wzbogacony w sprzęt i aparaturę badawczą w ramach kolejnych, skutecznie zaaplikowanych projektów do RPO WO. W sumie wartość inwestycji budowlanej i aparaturowej Wydziału Chemii w ostatnich kilku latach wyniosła blisko 24,5 mln zł.

Ważnym osiągnięciem, nobilitującym Instytut Chemii, było uzyskanie w 1989 r. uprawnień do nadawania stopnia naukowego doktora w dziedzinie nauk chemicznych i dyscyplinie – początkowo chemia organiczna, a potem chemia. Dwadzieścia lat później, w wyniku wydzielenia Instytutu Chemii, jako samodzielnej jednostki organizacyjnej uczelni, po ponownej, pełnej procedurze kwalifikacyjnej, Wydziałowi Chemii przyznano ponownie uprawnienia w wymienionym zakresie. Natomiast w listopadzie 2013 roku decyzją Centralnej Komisji ds. Stopni i Tytułów przyznano Wydziałowi uprawnienia do nadawania stopnia naukowego doktora habilitowanego w dziedzinie nauk chemicznych w dyscyplinie chemia.

Przez ponad pięćdziesiąt lat kształcenia w zakresie chemii mury Uczelni opuściły setki absolwentów chemii, którzy znaleźli zatrudnienie zarówno w przemyśle, laboratoriach przemysłowych i kontrolnych, szkołach, jak i na wielu uczelniach w kraju i za granicą.

Czerpiąc z bogatej tradycji i odpowiadając na nowe wyzwania i wymagania ciągle zmieniającego się rynku pracy, Wydział stale poszerza i wzbogaca swoją ofertę dydaktyczną oraz zakres badań naukowych, włączając się aktywnie w życie społeczności lokalnej i współpracę z przemysłem. Umiejętności i kompetencje nabywane podczas studiów na Wydziale Chemii pozwalają absolwentom lepiej radzić sobie ze współczesnymi wyzwaniami na rynku pracy. Tym samym Wydział uczestniczy w budowaniu wysokiej jakości kapitału ludzkiego dla wszystkich społeczności lokalnych, z których wywodzą się jego studenci, i w których pracują i działają po ukończeniu studiów.

Oferta edukacyjna Wydziału skierowana jest nie tylko do młodzieży Śląska Opolskiego, lecz również do młodzieży innych regionów kraju, ze szczególnym uwzględnieniem województw ościennych. Priorytetowe cele Wydziału obejmują prowadzenie badań naukowych na wysokim poziomie międzynarodowym, w tym badań aplikacyjnych we współpracy z przedsiębiorcami, zarówno sektora

publicznego, jak i prywatnego regionu, intensywny rozwój kadry naukowej, rozwijanie współpracy z uczelniami z kraju i z zagranicy, udział w budowaniu społeczeństwa opartego na wiedzy, a także aktywne włączenie się w zwiększanie innowacyjności regionalnej i krajowej gospodarki.

Kierując się podstawowymi zasadami działania uniwersytetów, Wydział przyjmuje nierozdzielność nauki i nauczania oraz misję zapewnienia wszystkim zainteresowanym dostępu do wiedzy na wszystkich poziomach kształcenia – od popularyzacji, poprzez kształcenie na poziomie licencjackim, magisterskim i doktorskim – do udziału w badaniach naukowych oraz grantach i projektach realizowanych na Wydziale. Misja Wydziału Chemii jest ściśle związana z misją Uniwersytetu Opolskiego i bazuje na jego przyjętej misji i strategii.

Konieczność rozwoju kierunków ścisłych oraz interdyscyplinarnych, jak również ich przydatność dla otoczenia społeczno-gospodarczego jest wyznacznikiem jakości prowadzonych na Wydziale działań badawczych i edukacyjnych. Poprawa naszej pozycji wśród krajowych i zagranicznych ośrodków naukowych wymaga ciągłego rozwoju i doskonalenia podejmowanych badań oraz ich promowania i upowszechniania.

Opracowując strategię, Wydział zamierza realizować cele określone w dokumentach państwowych dotyczących strategii rozwoju nauki i szkolnictwa wyższego w Polsce oraz regionalnych, określonych w Regionalnym Programie Rozwoju Województwa Opolskiego.

Strategia Wydziału, jako podstawowej jednostki Uniwersytetu Opolskiego, wpisuje się w ogólną strategię Uniwersytetu, a przy tym uwzględnia atuty, możliwości i ograniczenia Wydziału oraz opinie osób, instytucji i organizacji, które uczestniczą w realizacji jego podstawowych zadań lub są bezpośrednio zainteresowane ich wynikami (tzw. interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych). Strategia Wydziału podzielona została na wymienione i opisane poniżej obszary oraz związane z nimi priorytety.

OBSZAR STRATEGICZNY: DYDAKTYKA

PRIORYTET: BUDOWANIE NOWOCZESNEJ OFERTY DYDAKTYCZNEJ

Zgodnie ze strategią Uniwersytetu Opolskiego, która skupia się na odpowiedzi na „wyzwania globalne i regionalne ujawniające się w jego bliższym i dalszym otoczeniu pod wpływem zmieniających się nieustannie uwarunkowań”, oferta edukacyjna Wydziału była i jest stale rozwijana i wzbogacana. Powstające nowe kierunki takie jak: *chemia i analityka żywności* oraz specjalności: *chemia biologiczna* oraz *chemia nowoczesnych materiałów polimerowych*, która umożliwi uzyskanie tytułu inżyniera, uwzględniają wymogi rynku pracy. Skuteczne podjęcie życia zawodowego przez absolwentów naszego Wydziału jest ściśle związane z otwarciem w przyszłości kierunków o profilu praktycznym, które będą uwzględniały potrzeby rynku pracy Opolszczyzny i kraju, zainteresowania młodzieży, kompetencje kadry oraz badania naukowe prowadzone na Wydziale. W poczuciu odpowiedzialności za los regionu podjęte zostaną starania o utworzenie kierunku studiów, który pozwoli na wykorzystanie możliwości kadrowych Wydziału, oraz innych jednostek Uniwersytetu, a także specjalistów z innych dziedzin nauki. Utworzenie kierunku o profilu praktycznym powinno przyczynić się do jeszcze większego zacieśnienia współpracy między lokalnym środowiskiem biznesu i nauką.

Ofertę dydaktyczną kierujemy do młodzieży zainteresowanej pracą w różnych jednostkach (przemysł chemiczny, farmaceutyczny, kosmetyczny i spożywczy, laboratoria medyczne, kontroli jakości

żywności czy kontroli środowiska, szkolnictwo). Wydział, dzięki specjalności *biological chemistry*, wyszedł z ofertą dydaktyczną dla obcokrajowców. W ramach Programu Erasmus przyjmuje studentów z zagranicy. Wydział stale dba o rozwój i unowocześnianie posiadanej infrastruktury, niezbędnej dla zapewnienia prawidłowej realizacji programów studiów i osiągnięcia zakładanych celów kształcenia. Warunkiem tego jest bowiem dostęp do odpowiednich sal dydaktycznych, laboratoriów i pracowni. Tym celom służy również pełny dostęp do biblioteki wyposażonej w aktualną literaturę zalecaną w ramach programów kształcenia na kierunkach i specjalnościach prowadzonych na Wydziale oraz do elektronicznych zasobów podręczników, baz danych i baz czasopism naukowych. Obecnie prowadzone na Wydziale studia obejmują, zgodnie z Procesem Bolońskim, kształcenie na trzech poziomach: pierwszym (licencjackim), drugim (magisterskim) i trzecim (doktoranckim) w formie studiów stacjonarnych. W ramach realizacji programu uczenia się przez całe życie, na Wydziale rozwijane są także inne formy kształcenia, takie jak studia podyplomowe i szkolenia. W ten sposób ułatwia się dostępność kształcenia i doksztalcenia dla osób w różnym wieku i z różnych środowisk oraz umożliwia się im doskonalenie zawodowe i nabywanie nowych kompetencji. Od roku akademickiego 2014-2015 Wydział prowadzi studia doktoranckie. Wspomaga doktorantów w staraniach o różnego rodzaju stypendia doktoranckie oraz w poszukiwaniu zakładów przemysłowych zainteresowanych aplikacją wyników realizowanych badań.

Kontrola jakości procesu dydaktycznego ujęta jest w ramach formalnych zasad i procedur obejmujących przygotowanie i realizację programów nauczania, ocenianie studentów oraz formułowanie i wdrażanie wniosków zmierzających do poprawy jakości procesu dydaktycznego. Działania zmierzające do zapewnienia wysokiej jakości kształcenia, z uwzględnieniem wyników ankiet studenckich, hospitacji zajęć oraz sugestii pracowników i doktorantów prowadzone są przez Wydziałowy Zespół ds. Doskonalenia Jakości Kształcenia oraz osoby funkcyjne odpowiedzialne za dydaktykę (prodziekan ds. studenckich, kierownicy Katedr i Zakładów). Stale są opracowywane nowe programy studiów i modyfikowane istniejące z uwzględnieniem aktualnych trendów rozwoju gospodarki oraz opinii pracodawców, absolwentów i studentów. Pod uwagę bierze się nie tylko regionalne otoczenie gospodarcze, ale i sąsiedztwo dwóch dużych aglomeracji, śląskiej i dolnośląskiej, czemu służą spotkania z władzami regionu oraz przedstawicielami firm działających na Opolszczyźnie. Wynika to z faktu, iż za istotne zadanie Wydziału w procesie kształcenia uznaje się, obok wyposażenia absolwentów w aktualną wiedzę i umiejętności, samodzielność i elastyczność w działaniu, potrzebę i zdolność uczenia się przez całe życie, tak aby mogli funkcjonować na ciągle zmieniającym się rynku pracy. Wydział poczuwa się do odpowiedzialności za poziom i jakość zajęć z przedmiotów zleczanych do realizacji innym jednostkom UO, zarówno w zakresie opracowywanych programów, jak i prowadzenia zajęć przez kompetentną i odpowiednio przygotowaną kadrę. Od początku funkcjonowania w Polsce krajowych i unijnych programów wymiany kadry dydaktycznej i studentów (MOST i ERASMUS) Wydział i jego jednostki wspierają osoby zainteresowane tymi programami i organizują taką wymianę. Uczestnictwo w tych programach pozwala na rozwijanie i intensyfikację współpracy naukowej zarówno z jednostkami naukowymi w kraju, jak i za granicą. Ważnym celem Wydziału jest prowadzenie działalności informacyjnej i promowanie w społeczności oraz wśród młodzieży szkolnej nauk ścisłych i przyrodniczych, ze szczególnym uwzględnieniem nauk

chemicznych. Działalność ta obejmuje stałą współpracę ze szkołami różnego szczebla, zarówno z Opolszczyzny jak i regionów sąsiednich, na którą składają się regularne wyjazdy pracowników (w ramach projektu unijnego) i studentów z Koła Naukowego Chemików do szkół z wykładami i pokazami, prowadzenie takich zajęć w pomieszczeniach Wydziału, organizowanie turniejów, olimpiad i konkursów przedmiotowych, prowadzenie tzw. repetytorium z chemii dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych. Wydział zapewnia stałą opiekę i umożliwia uczestnictwo w niektórych zajęciach uzdolnionej młodzieży szkolnej, realizuje wspólne projekty edukacyjne, a także uczestniczy w promocji chemii podczas corocznych Opolskich Festiwali Nauki.

OBSZAR STRATEGICZNY: ROZWÓJ KADRY

PRIORYTET: BUDOWANIE POZYCJI UNIwersYTETU OPOLSKIEGO JAKO CENTRUM KOMPETENCJI DLA REGIONU

Polityka kadrowa Wydziału określana jest zarówno potrzebami dydaktycznymi, jak i badawczymi. Istotnym celem działania władz Wydziału jest wspieranie młodej kadry naukowej w szybkim awansie naukowym. Podstawową polityki kadrowej Wydziału jest utrzymanie posiadanych praw doktoryzowania w dziedzinie nauk chemicznych, w dyscyplinie chemia oraz praw habilitowania w tej dziedzinie i uzyskania kolejnych praw doktoryzowania. Ważnym zatem zadaniem, wpływającym na jakość badań i kształcenia, są okresowe oceny nauczycieli akademickich uwzględniające działalność naukową, dydaktyczną, organizacyjną i promocyjną. Istotnym elementem oceny okresowej jest ocena działalności dydaktycznej, w której ważnym składnikiem jest ocena dokonywana przez studentów. Wydział powinien w szerszym zakresie współpracować z jednostkami społeczno-gospodarczymi, nie ograniczając się jedynie do zakładów przemysłowych. Współpraca z lokalnym środowiskiem biznesu powinna polegać nie tylko na kształceniu odpowiednich kadr dla regionalnego rynku pracy, ale również na konkretnej współpracy, na przykład, realizacji wspólnych projektów i grantów naukowo-badawczych, wdrożeń oraz zleceń, służących rozwiązywaniu pojawiających się problemów. Kształcenie kadr zdolnych do sprawnego funkcjonowania w ramach innowacyjnej gospodarki realizowane jest również poprzez wykonywanie prac doktorskich i magisterskich na zlecenie lub we współpracy z podmiotami prowadzącymi działalność gospodarczą, organizowanie praktyk i staży studenckich oraz zapraszanie wybitnych praktyków z długoletnim stażem zawodowym do prowadzenia zajęć i wygłaszania wykładów dla studentów i doktorantów. Wydział stale organizuje lub współorganizuje różnego rodzaju imprezy skierowane do społeczności lokalnej i osób zainteresowanych rozwojem i osiągnięciami nauki polskiej i światowej. W tym i w innych działaniach Wydział współpracuje z opolskimi oddziałami towarzystw naukowych.

OBSZAR STRATEGICZNY: BADANIA NAUKOWE

PRIORYTET: PROWADZENIE BADAŃ NAUKOWYCH NA ŚWIATOWYM POZIOMIE

Warunkiem rozwoju kadry, a tym samym rozwoju działalności Wydziału, jest prowadzenie na wysokim, światowym poziomie badań naukowych z zakresu nauk chemicznych i pokrewnych, które służą poznawaniu otaczającego nas świata, poznawaniu zasad i teorii rządzących materią, pogłębianiu

i zrozumieniu praw natury oraz kształtowaniu umiejętności włączania się w rozwój nowoczesnych technologii. Władze Wydziału podejmują ciągłe działania zmierzające do podniesienia wskaźników oceny parametrycznej w celu otrzymania wysokiej kategorii naukowej w wyniku kompleksowej oceny przeprowadzanej przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Dbłość o wysoką jakość prowadzonych badań jest zadaniem każdego pracownika Wydziału, podobnie jak i odpowiedzialne upowszechnianie ich wyników, które bezpośrednio przekłada się na prestiż Wydziału w regionie, w kraju i za granicą. Prowadzenie badań na wysokim, światowym poziomie nie tylko służy rozwojowi i promowaniu pracowników Wydziału, lecz również związane jest z kształceniem młodego pokolenia naukowców o wysokich kompetencjach zawodowych i społecznych. Działanie to jest inspirowane i motywowane przez system podziału środków statutowych według opracowanego ponad 20 lat temu i stale modyfikowanego algorytmu promującego dobre efekty naukowe i aplikacyjne pracowników. Oprócz badań z zakresu szeroko pojętych nauk chemicznych Wydział realizuje i jest otwarty na rozwój badań interdyscyplinarnych i stosowanych, nie tylko we współpracy z innymi jednostkami Uniwersytetu Opolskiego, ale również z podmiotami gospodarczymi oraz jednostkami w kraju i zagranicą. Współpraca naukowa odgrywa bowiem ważną rolę w działalności badawczej. Istotnym elementem działań Wydziału jest pozyskiwanie zewnętrznych środków na badania naukowe. Dlatego elementem strategii Wydziału jest inicjowanie i wspieranie działań zmierzających do opracowywania i składania wniosków grantowych oraz udziału w programach badawczych realizowanych przez konsorcja naukowe, składające się z partnerów krajowych i zagranicznych. Wreszcie Wydział podejmuje działania zmierzające do wzrostu zaangażowania pracowników w badania służące budowaniu społeczeństwa opartego na wiedzy i rozwoju innowacyjnej gospodarki. Tym celom służy wspieranie kontaktów z lokalnymi przedsiębiorstwami oraz wspieranie pracowników opracowujących zgłoszenia patentowe i wdrażających nowe rozwiązania w praktyce.